

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: Zemědělské inženýrství
Studijní obor: Provozně podnikatelský obor

Daňová optimalizace vybraného podnikatelského subjektu

Vedoucí diplomové práce
Ing. Jarmila Křížová

Autor
Ing. Petr Veselý

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění, uvedené literatury a pokynů vedoucího diplomové práce.

V Českých Budějovicích, 23.4.2007

.....
Petr Veselý

Poděkování

Děkuji vedoucí práce Ing. Jarmile Křížové za odborné vedení, cenné připomínky a pomoc při zpracování této diplomové práce.

Annotation

The tax optimization means that a tax unit tries to minimize his tax liability. This is reached with use of tax savings. All subjects are allowed to use only the legal procedures, the illegal process means the tax avoidance. A work deals only with the income tax. In the theoretic part is the Czech law of income tax presented.

In the practical part there is a particular company (Limited Liability Company) presented and persons which are connected with this company.

Four tax subject groups are solved:

1. The employee of the company,
2. The employee and simultaneously the owner of the company,
3. The company as a whole,
4. The shareholders of the company.

For each group will be a current tax liability and several versions counted, they will be compared and then the best one for each subject will be chosen.

Key words: Income tax, Tax savings, Limited Liability Company, Tax liability

Anotace

Daňová optimalizace představuje snahu daňového subjektu o minimalizaci daňové povinnosti. Toho je dosahováno daňovými úsporami. Každý subjekt smí využívat pouze zákonné postupy, nezákonné představují daňový únik. Celá práce se zabývá pouze daní z příjmu. V teoretické části práce je představena současná česká legislativa v oblasti daně z příjmu.

V praktické části je prezentována konkrétní firma (spol.r.o.) a osoby mající vztahy k firmě.

V práci jsou řešeny čtyři skupiny subjektů:

1. Zaměstnanec firmy,
2. Zaměstnanec a zároveň spolumajitel firmy,
3. Firma jako celek,
4. Další spoluvlastníci firmy.

U každé skupiny bude spočítána současná daňová povinnost a několik možných variant, které budou následně porovnány a z nich vybrána ta neoptimálnější pro daný subjekt.

Klíčová slova: Daň z příjmu, daňové úspory, společnost s ručením omezeným, daňová povinnost

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíle daňové optimalizace.....	11
3	Zákon o daních z příjmů.....	13
3.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	13
3.1.1	Poplatníci daně z příjmů fyzických osob.....	13
3.1.2	Předmět daně z příjmů fyzických osob.....	14
3.1.3	Základ daně a daňová ztráta.....	14
3.1.4	Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků.....	16
3.1.5	Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.....	17
3.1.6	Minimální základ daně.....	18
3.1.7	Příjmy z kapitálového majetku.....	19
3.1.8	Příjmy z pronájmu.....	19
3.1.9	Výpočet daně ze společného základu daně manželů.....	20
3.1.10	Nezdanitelná část základu daně.....	23
3.1.11	Sazba daně.....	25
3.2	Daň z příjmu právnických osob.....	26
3.2.1	Poplatníci daně z příjmů právnických osob.....	26
3.2.2	Zdaňovací období.....	26
3.2.3	Předmět daně.....	26
3.2.4	Základ daně a sazba daně.....	26
3.3	Společná ustanovení.....	28
3.3.1	Základ daně.....	28
3.3.2	Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů....	28
3.3.3	Daňově neuznatelné výdaje.....	29
3.3.4	Odpisy hmotného majetku.....	29
3.3.4.1	Vstupní cena hmotného majetku.....	31
3.3.4.2	Doba a způsob odepisování.....	31
3.3.4.3	Rovnoměrné odpisy.....	32
3.3.4.4	Zrychlené odpisy.....	33

3.3.5	Odpisy nehmotného majetku.....	34
3.3.6	Položky odčitatelné od základu daně.....	34
3.3.7	Sleva na dani.....	35
3.3.8	Zvláštní sazba daně.....	37
3.3.9	Zálohy na daň.....	38
3.3.10	Daňové priznání k dani z příjmů fyzických osob.....	39
3.3.11	Vybírání a placení záloh na daň a daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků.....	40
3.3.12	Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a daňového zvýhodnění.....	42
3.3.13	Uplatnění nezdanitelných částek ze základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, slevy na dani a daňové zvýhodnění	44
3.4	Formy podnikání, vedení účetnictví či jiné evidence.....	45
3.4.1	Společnost s ručením omezeným.....	45
3.4.2	Veřejná obchodní společnost.....	46
4	Metodika zpracování jednotlivých variant daňové optimalizace.....	48
5	Zpracování dat vybraného podniku.....	49
6	Propočet jednotlivých variant daňové optimalizace.....	51
6.1	Zaměstnanec.....	51
6.2	Zaměstnanec – společník.....	54
6.3	Optimalizace firmy.....	61
6.4	Podílci firmy.....	65
7	Zhodnocení a návrh nové daňové strategie.....	67
8	Závěr.....	69

9	Literární přehled.....	70
9.1	Literatura.....	70
9.2	Periodika.....	70
9.3	Zákony.....	71

1. Úvod

Problematika daní se více či méně dotýká každého z nás a proto jsem si za téma své diplomové práce vybral daňovou optimalizaci vybraného podnikatelského subjektu. Cílem práce bude najít optimální řešení, které by bylo pro tento subjekt z daňového hlediska nejméně zatěžující. Vedle daňové optimalizace vybraného podniku, se ve své práci zaměřím i na možnosti optimalizace zaměstnanců a podílníků v podniku. Celá práce se bude zabývat výlučně daní z příjmů fyzických a právnických osob.

Řešení jednotlivých variant bude samozřejmě v rámci platných daňových zákonů, které budou představeny v literárním přehledu.

V praktické části bude podnik nejprve stručně představen z hlediska právní formy a z toho vyplývajících povinností včetně organizační struktury. V každé části bude vypočítána stávající daňová povinnost a vedle ní několik variantních řešení, které budou následně porovnány a vyhodnoceny.

2. Cíle daňové optimalizace

Optimalizací daňové povinnosti se obvykle rozumí takové jednání daňového subjektu, jímž se snaží minimalizovat svou daňovou povinnost. Dosahuje toho zejména:

- daňovou úsporou, tzn. daňový subjekt využívá všech alternativních možností snížení základu daně a daně v rámci platných zákonů (např. volbou vhodných odpisů),
- odložením daně do budoucna, např. využitím daňových rezerv,
- vyhnutím se daním legálním využitím nedostatků v daňových i jiných zákonech, využitím smluv o zamezení dvojího zdanění apod.

V případě využití nelegálních postupů nelze již hovořit o optimalizaci daňové povinnosti, nýbrž o nelegálním daňovém úniku. (Boněk, 2001)

Je naprosto pochopitelné, že každý daňový subjekt se snaží minimalizovat velikost své daňové povinnosti. Minimalizace daňové povinnosti je racionálním ekonomickým chováním daňového subjektu. Stát s tímto chováním nejen počítá, ale snaží se ho i využít k tomu, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. Minimalizace daňové povinnosti v jednom zdaňovacím období a u jedné daně nemusí být ideální vzhledem k souboru daní hrazených daňovým subjektem, resp. ani u jedné daně z hlediska delšího časového období. V této souvislosti je vhodnější hovořit o optimalizaci daňové povinnosti. Nabývá celé řady podob od těch, které zákonodárce nejen předpokládá, ale i vítá, až po trestněprávní jednání daňových subjektů.

Prvním stupněm je využívání daňových úspor. Daňová úspora vzniká tím, že daňový subjekt využívá možností snížení základu daně a daně v rámci všech alternativních postupů stanovených daňovým zákonem, případně všech povolených způsobů úpravy daňového základu při splnění zákonem stanovených podmínek.

Prostor pro daňové může být také z hlediska státu motivován snahou snížit administrativní náklady výběru daně. Např. u daně z příjmu fyzických osob zákon umožňuje v některých případech, aby si poplatník zvolil, zda chce uplatňovat uznané výdaje podle skutečnosti, či zjednodušeně procentem z příjmů. Zjednodušené uplatňování výdajů přitom znamená podstatné snížení výdajů na správu daně, především na daňovou kontrolu. Snížení daňového zatížení může být v tomto případě i zprostředkované, daňový subjekt sice nezaplatí nižší daň, ale bude mít méně výdajů

na vedení evidence pro daňové účely a rovněž bude mít vyšší právní jistotu, a tak se nebude muset tolik bát sankcí, které mu hrozí například při nesprávném výpočtu výše daně.

Část daňových úspor má charakter odložení daně do budoucnosti, například prostřednictvím tvorby rezerv na budoucí výdaje nebo zrychleným odpisováním majetku.

Dalším stupněm ve škále způsobů minimalizace daňové povinnosti je vyhnutí se dani. Vyhnutí se dani představuje minimalizaci daně prostřednictvím vyhledávání zákonodárcem nezamýšlených skulin ve stylizaci daňových zákonů. Jestliže se konkrétní způsob využívání nedokonalé formulace daňového zákona začne využívat v širším měřítku, vede to zpravidla ke změně daňového zákona, proto je dosahování těchto nezamýšlených výhod zpravidla jen dočasné.

Takové jednání není v rozporu se zákonem ve smyslu trestní postižitelnosti, je však nemorální. Je třeba mít na paměti, že každé vyhnutí se dani jedním daňovým subjektem nepřímo zvyšuje míru daňové povinnosti všech ostatních, a tak porušuje daňovou spravedlnost.

Na konci spektra způsobů minimalizace daňové povinnosti stojí daňový únik, který je protiprávním jednáním daňového subjektu s cílem neoprávněně zkrátit velikost daňové povinnosti. Je-li takové jednání úmyslné a zároveň vede k většímu krácení rozpočtových příjmů, může se jednat i o trestný čin zkrácení daně či obdobné trestné činy. Daňový únik nabývá nejrůznějších forem, některé z nich mají i mezinárodní charakter. Daňové úniky omezují předpokládaný daňový výnos a jsou pro společnost škodlivé. Snaha o daňové úniky je také z jedním faktorů vzniku tzv. šedé ekonomiky. Každý stát musí proti daňovým únikům bojovat, a to prostřednictvím jejich vyhledávání a sankcionalizací. (Vančurová, Láchová, 2006)

3. Zákon o daních z příjmů

Legislativně řeší daně z příjmů zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon byl již mnohokrát novelizován a každoročně v něm dochází k úpravám.

Tento zákon upravuje

- a) daň z příjmu fyzických osob,
- b) daň z příjmu právnických osob.

3.1 Daň z příjmů fyzických osob

3.1.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby (dále jen „poplatníci“).

Dělíme je do dvou skupin, na daňové rezidenty a nerezidenty

Poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

Daňový nerezidenti, o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

Daň z příjmu fyzických osob je klasickou daní za zdaňovací období, jejíž základna se zjišťuje po uplynutí časového úseku. Zdaňovacím obdobím u daně u příjmu fyzických osob je vždy kalendářní rok. Poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou všechny fyzické osoby. Dělíme je do dvou skupin, na daňové rezidenty a nerezidenty. (Vančurová, Láchová, 2006)

3.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmu fyzických osob (dále jen „daň“) jsou

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§6),
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§7),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§8),
- d) příjmy z pronájmu (§9),
- e) ostatní z příjmy (§10).

Příjmem se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený směnou.

Dani z příjmu fyzických osob podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jde nejen o příjmy peněžní, ale také naturální (oceněné zpravidla podle zákona o oceňování). I když obecně vymezit příjem je velmi složité, lze uvést, že příjmem rozumíme vše, čím dochází ke zvýšení majetku poplatníka.

Mezi příjmy vyňaté ze zdanění daní z příjmu fyzických osob patří především:

- příjmy z dědictví,
- příjmy získané darováním s výjimkou darů získaných v souvislosti se závislou činností nebo s podnikáním a jinou samostatnou výdělečnou činností,
- přijaté úvěry a půjčky.

Řada příjmů, které jsou předmětem daně, jsou od daně osvobozeny.

Základní druhy příjmů osvobozených od daně z příjmů fyzických osob:

- sociální příjmy, transfery,
- náhrady škody, pojistná plnění,
- některé příjmy z prodeje majetku,
- některé výhry,
- příjmy související se státní politikou bydlení. (Vančurová, Láchová, 2006)

3.1.3 Základ daně a daňová ztráta

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok,

přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.

U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů uvedených v §6 až 10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů.

Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích přesáhnou výdaje příjmy uvedené v § 7 a 9, je rozdíl ztrátou.

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6) vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31. dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy a sražené zálohy z těchto příjmů plátcem daně se započítají u poplatníka na daňovou povinnost až v tom zdaňovacím období, ve kterém budou vyplaceny nebo obdrženy. Obdobně se postupuje při stanovení základu daně a při evidenci příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků.

Přes velké zjednodušení je schéma základu daně z příjmu fyzických osob poměrně složité. Tato skutečnost odpovídá mnohotvárnosti forem a druhů příjmů jednotlivců. Všechny příjmy jsou rozděleny do několika odděleně posuzovaných částí, tj. do pěti dílčích daňových základů. (Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č.1 – Základ daně z příjmu fyzických osob

příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění
= dílčí daňový základ příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků

příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí daňový základ příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí daňový základ příjmů z pronájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)

příjmy z kapitálového majetku
= dílčí daňový základ příjmů z kapitálového majetku
ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmu (podle druhů příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí daňový základ ostatní příjmy

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.1.4 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Příjmy ze závislé činnosti jsou

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
- b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce,
- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmen a) až c) nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.

Poplatník s příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků je dále označen jako „zaměstnanec“, plátce příjmu jako „zaměstnavatel“.

Příjmy se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo osoba, na kterou přešlo příslušné právo podle zvláštních předpisů, a zda jsou vypláceny připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance, kteří jsou poplatníky z příjmů ze závislé činnosti.

Definice pojmu závislé činnosti je pokusem vymezit práci za odměnu tak, aby byl minimalizován prostor pro simulování podnikání za účelem snížení daňového břemena. Podstatným rysem závislé činnosti je fakt, že je vykonáván ne vlastním jménem a na

vlastní účet poplatníka, ale podle pokynů toho, kdo příjem vyplácí, například jeho jménem, v jím stanovených hodinách, na jím stanoveném místě apod.

Zaměstnavatele, u kterého poplatník uplatňuje slevy, si označíme jako hlavního zaměstnavatele. U něho podepíše Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti a funkčním požitkům. Tohoto zaměstnavatele může poplatník pochopitelně v průběhu zdaňovacího období změnit. Současně však může mít vždy jen jednoho zaměstnavatele s Prohlášením. (Vančurová, Láchová, 2006)

3.1.5 Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Příjmy z podnikání jsou

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živnosti,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, jsou

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- c) příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnosti podle zvláštních právních předpisů,
- d) příjmy z činnosti správce konkursní podstaty, včetně příjmů z činnosti předběžného správce, zvláštního správce, zástupce správce a vyrovnávacího správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu.

Základem daně (dílním základem daně) společníka veřejné obchodní společnosti je část základu daně veřejné obchodní společnosti. Tato část základu daně se stanoví ve stejném poměru, jako je rozdělován zisk podle společenské smlouvy, jinak rovným

dílem. Vykáže-li veřejná obchodní společnost ztrátu, rozděluje se na společníka část této ztráty stejně jako základ daně.

Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, může uplatnit výdaje ve výši

- a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) 60 % z příjmů ze živností řemeslných,
- c) 50 % z příjmů z příjmů ze živnosti, s výjimkou příjmů ze živnosti řemeslné,
- d) 40 % z příjmů z jiného podnikání podle zvláštních předpisů.

3.1.6 Minimální základ daně

Poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1, písmen a,b,c musí mít minimální základ daně 112 950 Kč pro rok 2006.

Minimální základ daně se nesnižuje o položky odčitatelné od základu daně uvedené v § 34 (ztráta, učni, výzkum) – ztrátu lze uplatnit později.

Nevztahuje se ne poplatníka

- ve zdaňovacím období zahájil nebo ukončil podnikání,
- bezprostředně následující období po zahájení,
- má stanovenou daň paušální částkou,
- kterému náležel i po část zdaňovacího období:
 - rodičovský příspěvek,
 - příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu,
 - poživatel důchodu (starobního, invalidního plného i částečného),
- student, který na počátku zdaňovacího období nedovršil 26 let,
- je v konkurzu,
- který má nárok na slevu (zaměstnávání invalidů, investiční pobídky),
- který nemá vyšší příjmy než 15 000 Kč (ze zemědělství, ze živnosti, z jiného podnikání). (Dušek, 2006)

3.1.7 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku, jsou

- a) podíly na zisku (dividendy) z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu a dále úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů, příjmy z vyrovnání společníkovi, který není účastníkem smlouvy (dále jen „mimo stojící společník“), dosažené na základě smlouvy o převodu zisku podle zvláštního právního předpisu (dále jen „smlouva o převodu zisku“) nebo ovládací smlouvy podle zvláštního právního předpisu (dále jen „ovládací smlouvy“)
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, pokud se nepoužijí k doplnění vkladu sníženého o podíly na ztrátách do původní výše,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu, s výjimkou úroků a jiných výnosů z vkladů přijímaných zaměstnavatelem od jeho zaměstnanců, není-li zaměstnavatel k přijímání vkladů od veřejnosti nebo od zaměstnanců oprávněn podle zvláštního právního předpisu,
- d) výnosy z vkladových listů a z vkladů jim na úroveň postavených.

3.1.8 Příjmy z pronájmu

Příjmy z pronájmu jsou

- a) příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí),
- b) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu.

Příjmy plynoucí manželům z bezpodílového spoluvlastnictví, se zdaňují jen u jednoho z nich.

Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pro zajištění základu daně (dílčího základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33.

Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů.

Poplatníci mající příjmy z pronájmu a uplatňující u těchto příjmů skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci

hmotného majetku, který lze odepisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a závazcích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení pronájmu a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy. Pokud se však poplatníci rozhodnou vést účetnictví, přestože k tomu nejsou podle účetních předpisů povinni, pak postupují podle těchto předpisů, budou-li takto postupovat po celé zdaňovací období, přitom se movitý i nemovitý majetek, o kterém je účtováno, nepovažuje za obchodní majetek ve smyslu daně z příjmů fyzických osob.

3.1.9 Výpočet daně ze společného základu daně manželů

Manželé, kteří jsou poplatníky (daňovými rezidenty) a vyživují alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti, mohou uplatnit výpočet daně ze společného základu daně (dále jen „společné zdanění“), jestliže tyto podmínky splní nejpozději poslední den zdaňovacího období, za které uplatňují společné zdanění. Společné zdanění mohou manželé uplatnit i v případě, že jeden z nich neměl příjmy, které jsou předmětem daně podle tohoto zákona.

Společným základem daně se pro účely tohoto zákona rozumí součet dílčích základů daně podle § 6 až 10 u obou manželů. Dílčí základy daně podle § 6 až 10 každého z manželů se upraví podle § 5 a 23. Společný základ daně se sníží o nezdánitelné části základu daně za oba manžele. Nezdánitelné části základu daně může uplatnit i ten z manželů, který před společným zdaněním neměl zdanitelné příjmy kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně, jestliže jinak splňuje podmínky stanovené pro jejich uplatnění. Vykáží-li manželé nebo některý z nich ve zdaňovacím období, ve kterém uplatnili společné zdanění, u příjmů podle § 7 nebo 9 daňovou ztrátu, může ji odečíst od základu daně podle § 34 ten z manželů, který ji vykázal, v následujících zdaňovacích obdobích, pokud v těchto zdaňovacích obdobích neuplatní společné zdanění.

Je-li alespoň jeden z manželů daňovým nerezidentem, mohou manželé společné zdanění uplatnit, jestliže úhrn všech příjmů obou manželů ze zdrojů na území České republiky činí nejméně 90 % všech jejich příjmů, které nejsou předmětem daně z příjmů podle § 3 nebo 6 nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Za zdaňovací období nelze uplatnit společné zdanění, jestliže alespoň jeden z manželů za toto zdaňovací období

- a) má stanovenou daň paušální částkou podle § 7a,
- b) má povinnost stanovit minimální základ daně podle § 7c,
- c) uplatňuje způsob výpočtu daně podle § 13 nebo § 14,
- d) uplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b,
- e) má povinnost uplatnit postup uvedený v § 38gb.

Zálohy na daň z příjmů fyzických osob platí každý z manželů

- a) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků podle § 38h,
- b) podle § 38a s tím, že poslední známou daňovou povinností při společném zdanění manželů se rozumí daň připadající na každého z manželů.

Zálohy neplatí manžel (manželka), který před společným zdaněním neměl zdanitelné příjmy kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně.

Společné zdanění uplatňuje každý z manželů ve svém daňovém přiznání, které podávají oba manželé ve stejné lhůtě. Pro podání daňového přiznání při uplatnění společného zdanění platí ustanovení § 38g, pokud není stanoveno jinak. V příloze k daňovému přiznání každý z manželů uvede údaje potřebné pro výpočet daně ze společného základu daně manželů podle odstavce 2 za oba manžele a každý z nich uvede do svého daňového přiznání polovinu společného základu daně sníženou o polovinu nezdanitelných částí základu daně za oba manžele, ze které vypočtou daň.

Po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání nelze způsob stanovení základu daně a daně formou společného zdanění uplatněný v daňovém přiznání měnit.

Požádá-li současně s podáním daňového přiznání jeden z manželů o převedení vratitelného přeplatku, který vznikl v důsledku zaplacených záloh na daň a uplatnění společného zdanění na osobní účet druhého z manželů, správce daně uskuteční tento převod ke dni splatnosti daně druhého z manželů

Je zřejmé, že právě základ daně z příjmů by měl co nejvíce odpovídat principu platební schopnosti. Schopnost platit daň ale nekorresponduje ani tak s příjmem jednotlivce, spíše odpovídá tomu, v jak bohaté rodině, resp. domácnosti žije. Proto je vhodnější, aby se zdanění provádělo najednou za poplatníky žijící společně.

První krůček tímto směrem od roku 2005 učinila i Česká republika, a i když se jedná o krůček nesmělý a technicky i administrativně značně komplikovaný.

Od roku 2005 mohou manželé, pokud se tak rozhodnou, rozdělit mezi sebe základ daně rovnoměrně tak, aby minimalizovali účinky daňové progresse. Tato možnost se však na ně vztahuje jen v případě, že s nimi v domácnosti žije alespoň jedno nezaopatřené dítě. Na druhé straně nezáleží na tom, zda zdanitelné příjmy mají oba z manželů, anebo jen jeden z nich.

Manželé nejprve každý za sebe shromáždí příjmy připadající na jednotlivé dílčí základy daně a s nimi související výdaje, stejně učiní i s odpočty. Potom ale každý samostatně vypočtou daň z poloviny takto získaného základu daně po snížení, proto hovoříme o společném základu daně.

Když se manželé rozhodnou pro společný základ daně, budou muset každý samostatně podat daňové přiznání, ve kterém uvedou každý svou polovinu společného základu daně a odpočtů. (Vančurová, Láchová, 2006)

Aby mohli manželé společné zdanění uplatnit, musí splňovat zákonem stanovené podmínky. Oba manželé musí být poplatníky, kteří mají povinnost odvádět daň ze všech příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky, a musí společně vyživovat alespoň jedno dítě (žijící s nimi v domácnosti), na které lze uplatnit daňové zvýhodnění. Tyto podmínky musí být splněny k poslednímu dni zdaňovacího období (tzn. stačí, aby se dítě narodilo 31.12., nebo, mají-li již partneři v domácnosti vyživované dítě, aby do 31.12. uzavřeli sňatek).

Současně také nesmí být naplněn žádný z předpokladů způsobujících, že společné zdanění není možné uplatnit. Okolnosti vylučující uplatnění SZM jsou uvedeny dříve.

Podstata společného zdanění tkví v tom, že se příjmy obou manželů rozdělí mezi ně spravedlivě na poloviny. Část příjmů i výdajů manžela tak připadne na manželku (nebo naopak).

Společné zdanění manželů vychází z algoritmu pro výpočet daně jednotlivce. Nejprve se stanoví základ daně: od veškerých příjmů, jichž poplatník v průběhu zdaňovacího období dosáhl a které jsou předmětem daně z příjmů, se odečtou výdaje vynaložené na jejich dosažení (včetně sociálního a zdravotního pojištění). Od výsledku se odečtou nezdanitelné části základu daně, tento základ daně se zaokrouhlí na celé stokoruny dolů a vypočítá se z něho daň, ze které se případně ještě odečte daňové zvýhodnění nebo slevy na dani.

Stanovení společného základu daně manželů probíhá úplně stejně. Sečtou se příjmy obou manželů, od nich se odečtou výdaje obou manželů a od tohoto základu se pak

odečtou všechny nezdanitelné části základu daně, na něž mají manželé nárok. Z takto stanovených základů daně si každý z manželů vypočítá svoji daň, od které případně odečte daňové zvýhodnění nebo slevy na dani. Mají-li manželé více dětí, nemusí daňové zvýhodnění na všechny děti uplatňovat jeden z manželů, mohou si je mezi sebe rozdělit (a nemusí to být rovným dílem).

Rozdíl v dani, kterou rodina zaplatí při stanovení ze společného základu daně nebo bez využití společného zdanění, je způsoben „přerozdělením“ příjmů mezi oba manžele. Tím se pro manžela, jehož příjmy jsou vyšší, základ daně sníží a dostane se do pásma s nižší daňovou sazbou. A zde dochází k největší úspoře. Samozřejmě čím větší je v příjmech manželů rozdíl, tím vyšší může být i úspora, protože v extrémních situacích může dojít při rozdělení základu daně až ke snížení o dvě daňová pásma. (Juříčková, 2006)

3.1.10 Nezdanitelná část základu daně

Od základu daně lze odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně. Jako dar na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce oceňuje částkou 2 000 Kč.

Od základu daně se odečte částka, která se rovná úrokům zaplaceným ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, úrokům z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, použitým na financování bytových potřeb, pokud se nejedná o bytovou výstavbu, údržbu, ani o změnu stavby bytového domu prováděnou v rámci podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo pro účely pronájmu.

Úhrnná částka úroků, o které se snižuje základ daně ze všech úvěrů poplatníků v téže domácnosti, nesmí překročit 300 000 Kč. Při placení úroků jen po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit jednu dvanáctinu této maximální částky za každý měsíc placení úroků.

Od základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst příspěvek zaplacený poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem.

Částka, kterou takto lze odečíst, se rovná úhrnu příspěvků zaplacených poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem na zdaňovací období sníženému o 6 000 Kč. Maximální částka, kterou lze takto odečíst za zdaňovací období, činí 12 000 Kč.

Od základu daně za zdaňovací období lze odečíst poplatníkem zaplacené pojistné ve zdaňovacím období na jeho soukromé životní pojištění podle pojistné smlouvy uzavřené mezi poplatníkem jako pojistníkem a pojištěným v jedné osobě a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky.

Maximální částka, kterou lze odečíst za zdaňovací období, činí v úhrnu 12 000 Kč, a to i v případě, že poplatník má uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

Od základu daně lze odečíst zaplacené členské příspěvky zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace odborové organizaci, která podle svých stanov obhajuje hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců v rozsahu vymezeném zvláštním právním předpisem. Takto lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období.

Úprava základu daně z příjmu fyzických osob je poměrně náročná, protože základ daně se snižuje o odpočty. I když odpočty jsou mezinárodně užívaným termínem, zákon o daních z příjmu v této souvislosti hovoří o nezdanitelných částkách a odečitatelných položkách. Až do roku 2005 se používaly standardní i nestandardní odpočty. Od roku 2006 byly standardní odpočty nahrazeny slevami na dani, proto se nyní využívají jen nestandardní odpočty. Odpočty se odečítají od základu daně, a to každý z nich nezávisle na ostatních, tj. bez jakéhokoliv pořadí. Nestandardní odpočty se uplatňují v prokázané výši. Jejich velikost může však být limitována. (Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č.2 - Nestandardní odpočty

úroky z úvěrů na bytové potřeby
dary na veřejně prospěšné účely
příspěvky na penzijní připojištění
pojistné na životní pojištění
zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace
daňová ztráta
odpočet výdajů na výzkum a vývoj
odpočet části výdajů na výchovu učňů

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.1.11 Sazba daně

Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí:

Schéma č. 3 – Sazby daně z příjmů fyzických osob

Základ daně		Daň	ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121.200	12%	
121.200	218.400	14.544 + 19 %	121.200 Kč
218.400	331.200	33.012 + 25 %	218.400 Kč
331.200	a více	61.212 + 32 %	331.200 Kč

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

3.2 Daň z příjmů právnických osob

3.2.1 Poplatníci daně z příjmů právnických osob

Poplatníky daně z příjmu jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, a i organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu (dále jen „poplatníci“).

Poplatníci, kteří mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen (dále jen „sídlo“), mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

3.2.2 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je

- a) kalendářní rok,
- b) hospodářský rok,
- c) účetní období, pokud je toto účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců.

3.2.3 Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem (dále jen „příjmy“), není-li stanoveno jinak.

3.2.4 Základ daně a sazba daně

Pro stanovení základu daně platí ustanovení § 23 až 33. Sazba daně činí 24 %.

Základ daně se stanoví za zdaňovací období, kterým u daně z příjmu právnických osob je zpravidla kalendářní rok. Zdaňovacím obdobím ovšem může být i hospodářský

rok. Podnikatelské subjekty, jestliže jsou právnickými osobami, vždy účtují. U účtujících poplatníků je mnohem užší vazba mezi účetním výsledkem hospodaření a základem daně. Základ daně právnických osob se odvozuje od výsledku hospodaření před zdaněním, který se, a to dosti podstatně, upravuje. V následujícím schématu je velmi zjednodušeně naznačeno, co je třeba vzít v úvahu při tvorbě základu daně úpravou výsledku hospodaření před zdaněním. (Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č. 4 - Obecné schéma základu daně z příjmů právnických osob

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před zdaněním
- příjmy vyňaté z předmětu daně
- osvobozené příjmy
- příjmy nezahrnované do základu daně
- rozpuštění rezerv nebo opravných položek, jejichž tvorba nebyla daňově uznaným nákladem
+ částky zkracující příjmy (nepeněžní a mimoúčetní příjmy)
+ účetní náklady, které nejsou uznanými daňovými náklady
+ částky pojistného sociálního pojištění sražené zaměstnancům a neodvedené ve lhůtě
- mimoúčetní náklady, které lze uznat pro daňové účely
+ korekce základu daně předešlých zdaňovacích období
= ZÁKLAD DANĚ

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.3 Společná ustanovení

3.3.1 Základ daně

Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšující výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období, upravený podle následujících odstavců.

Pro zajištění základu daně se vychází

- a) z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů, u poplatníků, kteří vedou účetnictví,
- b) z rozdílu mezi příjmy a výdaji u poplatníků, kteří nevedou účetnictví.

Výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji

- a) se zvyšuje o
 - 1. částky neoprávněně zkracující příjmy,
 - 2. částky, které nelze podle tohoto zákona zahrnout do výdajů (nákladů).

3.3.2 Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy. Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny. Pokud poplatník účtuje v souladu se zvláštním právním předpisem některé účetní operace kompenzovaně, posuzují se náklady, jejichž uznatelnost je limitována výší příjmů s nimi souvisejících, obdobně jako by byly účtovány odděleně náklady a výnosy.

Výdaji (náklady) jsou také

- a) odpisy hmotného majetku,
- b) škody vzniklé v důsledku živelních pohrom nebo škody způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem anebo jako zvýšené výdaje v důsledku opatření stanovených zvláštními předpisy,

- c) náhrady cestovních výdajů do výše stanovené zvláštním právním předpisem,
- d) příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem poukázaný na účet jeho zaměstnance u penzijního fondu, maximálně však do výše 3 % úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za zdaňovací období nebo jeho část,
- e) pojistné, které hradí zaměstnavatel pojišťovně za zaměstnance na soukromé životní pojištění na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem jako pojistníkem a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky podle zvláštního právního předpisu, maximálně však v úhrnu za jednoho zaměstnance do výše 8 000 Kč za zdaňovací období nebo jeho část za podmínky, že ve smlouvě byla sjednána výplata pojistného plnění až po 60 kalendářních měsících a současně v roce dosažení věku 60 let.

3.3.3 Danově neuznatelné výdaje

Za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely nelze uznat zejména

- a) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob, pojistné hrazené za člena statutárního orgánu a dalšího orgánu právnické osoby a za jednatele společnosti s ručením omezeným z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou společností při výkonu funkce,
- b) vyplácené podíly na zisku,
- c) výdaje na reprezentaci, kterými jsou zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a dary. Za dar se nepovažuje reklamní nebo propagační předmět, který je opatřen obchodní firmou nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu nebo názvem propagovaného zboží nebo služby, jehož hodnota bez daně z přidané hodnoty nepřesahuje 500 Kč a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně.

3.3.4 Odpisy hmotného majetku

Odpisy se stanoví z hmotného majetku.

Hmotným majetkem se rozumí

- a) samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,
- b) budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním předpisem.

Hmotným majetkem však nejsou zásoby.

Odpisováním se pro účely tohoto zákona rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu. Odpisování lze zahájit po uvedení pořizované věci do stavu způsobilého obvyklému užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání.

Odpis ve výši ročního vypočteného odpisu lze uplatnit z hmotného majetku evidovaného u poplatníka ke konci příslušného zdaňovacího období. Ročním odpisem u se rozumí odpis za zdaňovací období.

Odpisováním se rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného v majetku poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu. Zatímco účetní odpisy zachycují pokud možno co nejlépe skutečnou životnost, a to ať fyzickou, tak i morální, zákon o daních z příjmů předem zařazuje jednotlivé druhy majetku do odpisových skupin (tvoří Přílohu č. 1 k zákonu o daních z příjmů) a vyžaduje přesné dodržování maximální částky, kterou lze v jednotlivých letech odepsat.

Zákon o daních z příjmů vymezuje v § 26 hmotný majetek, na který se ustanovení tohoto zákona týkající se odpisů vztahují. Jedná se o:

- samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok,
- budovy, domy a byty nebo nebytové prostory vymezené jako jednotky zvláštním předpisem (zákon o vlastnictví bytů),
- stavby s výjimkou:
 - provozních důlních děl,

- drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, sloužících k zajišťování provozu lesních školek nebo k provozování myslivosti, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m,
- oplocení sloužícího k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou,
- pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, tedy:
 - ovocné stromy vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů na 1 ha,
 - ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 1000 keřů na 1 ha,
 - chmelnice a vinice,
- základní stádo a tažná zvířata. (Kočová, 2006)

3.3.4.1 Vstupní cena hmotného majetku

Vstupní cenou hmotného majetku se rozumí

- a) pořizovací cena, je-li pořízen úplatně
- b) vlastní náklady, je-li pořízen nebo vyroben ve vlastní režii.

3.3.4.2 Doba a způsob odpisování

V prvním roce odpisování zatřídí poplatník hmotný majetek do odpisových skupin.

Schéma č. 5 - Doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
1a	4 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

Poplatník provádí rovnoměrné nebo zrychlené odpisování. Způsob odpisování pro každý nově pořízený hmotný majetek stanoví vlastník a nelze jej změnit po celou dobu jeho odpisování.

Hmotný majetek se odpisuje nejvýše do vstupní ceny nebo do zvýšené vstupní ceny.

3.3.4.3 Rovnoměrné odpisy

Při rovnoměrném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby.

Schéma č.6 - Roční odpisová sazba [%] pro hmotný majetek

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
1a	14,2	28,6	25
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

Schéma č. 7 - Roční odpisová sazba [%] při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
1a	24,1	25,3	25
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

Roční odpisovou sazbu uvedenou ve schématu č. 7 může použít poplatník, který je prvním vlastníkem hmotného majetku zatříděného podle tohoto zákona v odpisových skupinách 1 až 3.

Roční odpisovou sazbu podle schématu č. 7 nelze uplatnit u motocyklů a osobních automobilů, pokud nejsou využívány provozovateli silniční motorové dopravy a provozovateli taxislužby na základě vydané koncese a provozovateli autoškol nebo pokud se nejedná o osobní automobily v provedení speciální vozidlo podskupiny sanitní a pohřební podle zvláštního právního předpisu.

Za prvního vlastníka hmotného movitého majetku se pro účely tohoto zákona považuje poplatník, který si jako první pořídil nový hmotný movitý majetek, který dosud nebyl užíván k určenému účelu a u předchozího vlastníka byl zbožím. Za prvního vlastníka hmotného movitého majetku se považuje i poplatník, který tento majetek pořídil nebo vyrobil ve vlastní režii.

Při rovnoměrném odpisování se stanoví odpisy hmotného majetku za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. Poplatník může na základě svého rozhodnutí použít i sazby nižší než maximální sazby.

3.3.4.4 Zrychlené odpisy

Schéma č. 8 - Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
1a	4	5	4
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

Při zrychleném odpisování se stanoví odpisy hmotného majetku

a) v prvním roce odpisování jako podíl jeho vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce odpisování; přitom poplatník, který je

prvním vlastníkem, může tento odpis zvýšit o 10 % vstupní ceny hmotného majetku zaříděného podle tohoto zákona v odpisových skupinách 1 až 3,

b) v dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku jeho zůstatkové ceny a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem pro zrychlené odpisování a počtem let, po které již byl odpisován.

3.3.5 Odpisy nehmotného majetku

Pro účely tohoto zákona se odpisují zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek vymezený zvláštním právním předpisem (dále jen „nehmotný majetek“), pokud

a) byl

1. nabyt úplatně, vkladem společníka nebo tichého společníka nebo člena družstva, přeměnou, darováním nebo zděděním, nebo

2. vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytování, a

b) vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč, a

c) doba použitelnosti je delší než jeden rok.

3.3.6 Položky odčitatelné od základu daně

Od základu daně lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje.

Od základu daně lze odečíst 30 % výdajů (nákladů) vynaložených na výuku žáků ve studijních a učebních oborech středních odborných učilišť a učebních oborech učilišť, které jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy a tyto obory jsou uvedeny ve zvláštním právním předpisu.

Od základu daně lze odečíst 100 % výdajů (nákladů), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, při realizaci projektů výzkumu a vývoje, které mají podobu experimentálních či theoretic-

kých prací, projekčních či konstrukčních prací, výpočtů, návrhů technologií, výroby funkčního vzorku či prototypu produktu nebo jeho části a na certifikaci výsledků dosažených prostřednictvím projektů výzkumů a vývoje.

Základ daně z příjmů právnických osob se snižuje o odpočty, stejně jako tomu bylo u daně z příjmů fyzických osob. U této daně se však používají jen nestandardní odpočty, a to ještě v menším počtu než u daně z příjmu fyzických osob. Nestandardní odpočty snižují základ daně, avšak s poněkud odlišnými pravidly pro jejich požití než u fyzických osob. V naší legislativě se u právnických osob všechny nazývají odčitatelnými položkami. (Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č. 9 - Úprava základu daně z příjmu právnických osob a výpočet daně

ZÁKLAD DANĚ
ODPOČTY (ODČITATELNÉ POLOŽKY)
- daňová ztráta
- odpočet výdajů na výzkum a vývoj
- odpočet části výdajů vynaložených na výuku učňů
= mezisoučet
- dary na veřejně prospěšné účely (max. 5 % z mezisoučtu)
= ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ O ODPOČTY (zaokrouhlený na celé tisíce dolů)
* sazba daně
= DAŇ
SLEVY NA DANI
- slevy na zaměstnance se změněnou pracovní schopností
- slevy při pořízení a technickém zhodnocení registrační pokladny
= DAŇ PO SLEVĚ

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.3.7 Sleva na dani

Poplatníkům se daň za zdaňovací období, kterým je kalendářní rok, nebo za zdaňovací období kratší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců spadajících do kalendářního roku, anebo za část uvedených zdaňovacích období, za kterou se podává daňové přiznání, snižuje o

a) částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením s výjimkou zaměstnance s těžším postižením,

b) částku 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Daňovému rezidentovi se vypočtená daň za zdaňovací období snižuje o částku

a) 7 200 na poplatníka,

b) 4 200 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 38 040 Kč. Do vlastního příjmu manželky (manžela) se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby.

c) 1 500 Kč, pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,

d) 3 000 Kč, pobírá-li poplatník plný invalidní důchod nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,

e) 9 600 Kč, je-li poplatník držitelem ZTP/P,

f) 2 400 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let.

Daňový rezident má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti, (dále jen „daňové zvýhodnění“) ve výši 6 000 Kč ročně. Poplatník o daňové zvýhodnění sníží vypočtenou daň. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu.

Slevu na dani může poplatník uplatnit až do výše daňové povinnosti vypočtené podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období.

Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost vypočtená podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 30 000 Kč ročně.

Za vyživované dítě poplatníka se pro účely tohoto zákona považuje dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě druhého z manželů a vnuk (vnučka), pokud jeho (její) rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je

a) nezletilým dítětem,

b) zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže nepobírá invalidní důchod a soustavně se připravuje na budoucí povolání.

3.3.8 Zvláštní sazba daně

Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky pro poplatníky uvedené v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4, činí

a) 15 %, a to

1. z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, sníženého o pořizovací cenu podílového listu, je-li plátcí poplatníkem prokázána,

2. z příjmu společníka společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti při snížení základního kapitálu nejvýše do částky, o kterou byl zvýšen vklad společníka nebo jmenovitá hodnota akcie při zvýšení základního kapitálu podle zvláštního právního předpisu, byl-li zdrojem tohoto zvýšení zisk společnosti nebo fond vytvořený ze zisku; přitom pro tento příjem vždy platí, že se základní kapitál snižuje nejprve o tu část, která byla zvýšena podle zvláštního právního předpisu ze zisku společnosti nebo fondu vytvořeného ze zisku,

3. z dividendového příjmu, u poplatníka z úrokového příjmu dluhopisu, ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele, vkladního listu a vkladu mu na roveň postavenému,

4. z podílu na zisku z účasti na společnosti s ručením omezeným, u účasti komanditisty na komanditní společnosti,

5. z podílu na zisku a obdobného plnění z členství v družstvu,

6. z podílu na zisku tichého společníka,

7. z vypořádacího podílu při zániku účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným, komanditisty v komanditní společnosti a při zániku členství v družstvu,

8. z podílu na likvidačním zůstatku společníka v akciové společnosti nebo ve společnosti s ručením omezeným, komanditisty v komanditní společnosti a člena družstva v družstvu .

3.3.9 Zálohy na daň

Zálohy na daň z příjmů se platí v průběhu zálohového období. Zálohové období je období od prvního dne následujícího po uplynutí posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. Při stanovení výše a periodicity záloh se vychází z poslední známé daňové povinnosti.

Po skončení zdaňovacího období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, se zaplacené zálohy na daň, splatné v jeho průběhu, započítají na úhradu skutečné výše daně. Ze záloh, u nichž došlo k prodlení s placením, se na úhradu skutečné výše daně započítají pouze zálohy zaplacené do lhůty pro podání daňového přiznání.

Zálohy neplatí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč.

Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň na zdaňovací období, a to ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti.

Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň na zdaňovací období, a to ve výši $\frac{1}{4}$ poslední známé daňové povinnosti.

Zálohy poplatníka majícího příjmy i ze závislé činnosti

Zákon o daních z příjmů stanoví, že poplatník, u něhož základ daně tvoří součet dílčích základů daně, zálohy neplatí, pokud je jedním z nich i dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze kterých měl plátce povinnost srazit zálohy na daň (§ 38h), a tento dílčí základ daně je roven nebo činí více než 50 % z celkového základu daně. Činí-li dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze kterých měl plátce povinnost srazit zálohy na daň (§ 38h), méně než 15 %, platí se zálohy z celkového základu daně. Činí-li dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze kterých měl plátce povinnost srazit zálohy na daň (§ 38h), 15 % a více, avšak méně než 50 %, platí se zálohy v poloviční výši. (Sedláková, 2006)

Také právnické osoby platí zálohy na daň z příjmů podle stejného schématu a ve shodných lhůtách jako fyzické osoby, které nemají příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky. I pro zálohy na daň z příjmů právnických osob je nutné nejprve stanovit základnu pro jejich výpočet, kterou je upravená poslední známá daňová povinnost, tj.

pro tento účel i částka daně uvedená v daňovém přiznání, a to zpravidla s účinností ode dne následujícího po posledním dni lhůty pro podání daňového přiznání.(Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č. 10 - Záloha na daň z příjmu právnických osob

poslední známá daňová povinnost (D)	výše zálohy	splatnost jednotlivých záloh
$D \leq 30\,000\text{ Kč}$	0	-
$30\,000\text{ Kč} > D \leq 150\,000\text{ Kč}$	40 % D	6.+ 12. měsíc zdaň. období
$D > 150\,000\text{ Kč}$	$\frac{1}{4} D$	3.,6.,9. a 12. měsíc zdaň. období

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.3.10 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby. Daňové přiznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu.

Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně včetně doplatků mezd od těchto plátců, pokud neuplatňuje výpočet daně ze společného základu daně manželů. Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na příslušné zdaňovací prohlášení k dani a vyjma příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž je vybírána daň zvláštní sazbou daně, nemá jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6 000 Kč. Rovněž není povinen podat daňové přiznání poplatník, jemuž plynou pouze příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků ze zahraničí, které jsou vyjmuty ze zdanění. V daňovém přiznání poplatník uvede veškeré příjmy, které jsou předmětem daně, kromě příjmů od daně osvobozených, příjmů, z nichž je daň vybírána zvláštní sazbou daně. V daňovém přiznání poplatník rovněž uvede částku slevy na dani podle § 35 ba a daňového zvýhodnění podle § 35c a 35d.

Příjmy zakládající povinnost podat daňové přiznání jsou příjmy, které jsou předmětem daně, ale bez:

- příjmů od daně osvobozených (např. příležitostné příjmy osvobozeny do 20 000 Kč)
- příjmů, kde je srážková daň.

Povinnost podat daňové přiznání, pokud:

- příjmy přesáhly 15 000 Kč za zdaňovací období,
- je daňová ztráta (bez ohledu na výši příjmu).

Zaměstnanec nemá povinnost podat daňové přiznání, pokud:

- má příjmy ze závislé činnosti od jednoho zaměstnavatele či postupně od více,
- podepsal prohlášení k dani,
- neuplatňuje odpočet úroků z hypotečního úvěru,
- neuplatňuje výpočet daně ze společného základu manželů,
- nemá jiné příjmy podle § 7 až § 10 vyšší než 6 000 Kč. (Dušek, 2007)

3.3.11 Vybírání a placení záloh na daň a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Plátce daně vypočte zálohu z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (dále jen „záloha“) ze základu pro výpočet zálohy. Základem pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků zúčtovaný nebo vyplacený poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, vyjma příjmů zdanitelných srážkou podle zvláštní sazby daně a příjmů, které nejsou předmětem daně, snížený o

- a) částky, které jsou od daně osvobozeny,
- b) částky sražené nebo zaměstnancem uhrazené na pojistné na sociální zabezpečení, na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a na pojistné na všeobecné zdravotní pojištění (dále jen „pojistné“) povinen platit zaměstnanec; u zaměstnanců, na které se vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu, o příspěvky na toto zahraniční pojištění.

Záloha ze základu pro výpočet zálohy, zaokrouhleného do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru.

Schéma č. 11 – Zálohy na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti

základ daně		Záloha	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	10 100	12%	
10 100	18 200	1 212 Kč + 19 %	10 100 Kč
18 200	27 600	2 715 Kč + 25 %	18 200 Kč
27 600	a více	5 101 Kč + 32 %	27 600 Kč

(zdroj: Zákon o daních z příjmů č. 586/1992, Sb.)

Zálohu vypočtenou plátce daně, u kterého poplatník podepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení, nejprve sníží o prokázanou částku měsíční slevy na dani podle § 35ba a následně o prokázanou částku měsíčního daňového zvýhodnění (dále jen „záloha po slevě“).

Plátce daně, u kterého poplatník nepodepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani, srazí zálohu, ale nejméně ve výši 20 % ze základu daně. U poplatníka, který u plátce nepodepsal prohlášení k dani, se při výpočtu zálohy nepřihlédne k měsíční slevě na dani podle § 35ba a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění.

Nepožádá-li poplatník o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, je sraženými zálohami ze mzdy jeho daňová povinnost splněna, pokud není povinen podat přiznání podle § 38g.

Schéma č. 12 - Stanovení velikosti zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti u zaměstnavatele s prohlášením

Zúčtovaný hrubý příjem za kalendářní měsíc (včetně nepeněžních příjmů), ale bez vyňatých příjmů
- Příjmy osvobozené od daně
Hrubá mzda
- Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Pojistné na veřejné zdravotní pojištění
= ZÁKLAD DANĚ (ZDANITELNÁ MZDA) (zaokrouhluje se na celé stokoruny nahoru)
* Sazba daně (pro výpočet záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti)
= Základní částka zálohy na daň
- SLEVY NA DANI
= ZÁLOHA NA DAŇ (případně daňový bonus)

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

Základ daně se označuje jako zdanitelná mzda a zaokrouhluje se na celé stokoruny dolů. Pro výpočet měsíčních záloh na daň z příjmu ze závislé činnosti se používá přepočtené sazby daně z příjmu fyzických osob, kde daňová pásma mají rozměr jedné dvanáctiny ročních pásem.

Vypočtená základní částka se snižuje o slevy na dani kromě slevy na manžela (manželku) a daňové zvýhodnění. Výše slev, které se mohou odečítat při stanovení zálohy na daň z příjmu ze závislé činnosti u hlavního zaměstnavatele ukazuje následující schéma. (Vančurová, Láchová, 2006)

Schéma č. 13 - Přehled slev při výpočtu zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti

Typ odpočtu	Velikost
na poplatníka	600 Kč
na dítě	500 Kč
dítě, je-li držitelem průkazu ZTP-P	1 000 Kč
na částečnou invaliditu poplatníka	125 Kč
na plnou invaliditu poplatníka	250 Kč
na držitele průkazky ZTP-P	800 Kč
pro studenta	200 Kč

(zdroj: Vančurová, Láchová, 2006)

3.3.12 Roční zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a daňového zvýhodnění

Poplatník, který ve zdaňovacím období pobíral mzdu pouze od jednoho nebo od více plátců daně postupně včetně mezd zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi těmito plátcí dodatečně v době, kdy poplatník pro ně již nevykonával závislou činnost nebo funkci a podepsal u těchto plátců prohlášení k dani, může požádat písemně o provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění posledního z uvedených plátců daně, a to nejpozději do 15. února po uplynutí zdaňovacího období. Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění neprovede plátce u poplatníka, který podá nebo je povinen podat daňové přiznání k dani.

Poplatníkovi, který ve zdaňovacím období neuplatňoval nárok na měsíční slevu na dani podle § 35ba nebo na měsíční daňové zvýhodnění u žádného plátce daně, provede roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění na jeho žádost poslední plátce daně ve

zdaňovacím období, u něhož podepsal prohlášení k dani. Dojde-li k zániku plátce daně bez právního nástupce, může poplatník požádat o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění místně příslušného správce daně nejpozději do 15. února po uplynutí zdaňovacího období.

Plátce daně provede roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění jen na základě dokladů od všech předchozích plátců daně o zúčtované nebo vyplacené mzdě, sraženém nebo zaměstnancem uhrazeném pojistném, sražených zálohách na daň z těchto příjmů, poskytnuté měsíční slevě na dani a vyplacených měsíčních daňových bonusech. Poplatník je povinen uvedené doklady za uplynulé zdaňovací období předložit plátci daně nejpozději do 15. února následujícího kalendářního roku. Nepředloží-li poplatník do 15. února tyto doklady, roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění plátce daně neprovede.

Výpočet daně a roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění provede plátce daně nejpozději do 31. března z úhrnu mezd zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi všemi plátcí postupně, a to včetně mezd zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi těmito plátcí dodatečně v době, kdy poplatník pro ně již nevykonával závislou činnost nebo funkci. Z poplatníka, který uplatňuje daňové zvýhodnění, provede plátce daně výpočet daně a roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za podmínek stanovených v § 35d odst. 6 až 9.

Poplatníkovi, který neuplatňuje daňové zvýhodnění, vrátí plátce daně jako přeplatek rozdíl mezi zálohově sraženou daní a daní vypočtenou podle § 16 odst. 1 a sníženou o slevu na dani podle § 35ba, a to nejpozději při zúčtování mzdy za březen činí-li tento rozdíl více než 50 Kč. O vrácený přeplatek sníží plátce daně nejbližší odvody záloh správci daně, nejdéle do konce zdaňovacího období, pokud nepožádá o vrácení přeplatku podle zvláštního právního předpisu upravujícího správu daní místně příslušného správce daně. Případný nedoplatek z ročního zúčtování záloh se poplatníkovi nesráží.

V průběhu zdaňovacího období se v jednotlivých měsících u příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků sráží zálohy na daň, případně jsou naopak poplatníkovi přiznávány daňové bonusy, je zřejmé, že po skončení zdaňovacího období musí být rozhodnuto o vyrovnání daňové povinnosti, resp. nároku na daňový bonus za celé zdaňovací období.

Při stanovení zdanitelné mzdy v jednotlivých měsících zdaňovacího období nelze uplatnit odpočty, nelze ani využít slevu na manželku (manžela), je zřejmé, že tento režim je pro řadu poplatníků nevýhodný. Zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti budou také příliš vysoké, pokud byly příjmy v jednotlivých měsících zdaňovacího období výrazně diferencovány. Proto se těmto poplatníkům umožňuje požádat svého posledního zaměstnavatele ve zdaňovacím období, aby jim provedl zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění na děti a tím umožnil realizovat všechny daňové úspory. Při zúčtování daňových záloh může uplatnit i ty slevy na dani, které sice mohl uplatnit již při výpočtu záloh na daň, ale z nějakého důvodu je neuplatnil. (Vančurová, Láchová, 2006)

3.3.13 Uplatnění nezdanitelných částek ze základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, slevy na dani a daňové zvýhodnění

Poplatník je povinen prokázat plátcí daně skutečnosti rozhodné pro poskytnutí měsíční slevy na dani podle a měsíčního daňového zvýhodnění při výpočtu záloh nejpozději do konce kalendářního měsíce, v němž tyto okolnosti nastaly. K předloženým dokladům přihlédne plátce daně počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž budou tyto skutečnosti plátcí daně prokázány, nejdříve však počínaje kalendářním měsícem, na jehož začátku byly skutečnosti rozhodné pro uznání slevy na dani nebo na daňové zvýhodnění splněny, podepíše-li poplatník současně prohlášení anebo tyto skutečnosti v již podepsaném prohlášení současně uvede. K předloženým dokladům potvrzujícím skutečnost, že poplatník nebo vyživované dítě je studentem nebo žákem soustavně se připravujícím na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, však plátce daně přihlédne již počínaje kalendářním měsícem, v němž budou tyto skutečnosti plátcí daně prokázány. Při nástupu do zaměstnání je lhůta dodržena, prokáže-li poplatník tyto skutečnosti do 30 dnů ode dne nástupu do zaměstnání.

Narodí-li se však poplatníkovi dítě, plátce daně k této skutečnosti přihlédne již v kalendářním měsíci, v němž se narodilo, prokáže-li poplatník jeho narození plátcí daně do 30 dnů po narození dítěte.

Pobírá-li poplatník za stejný kalendářní měsíc mzdu současně nebo postupně od více plátců daně, přihlédne k měsíční slevě na dani a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění pouze jeden plátce daně, u kterého uplatní poplatník nárok.

Plátce daně srazí zálohu podle a přihlédne k měsíční slevě na dani a k měsíčnímu daňovému zvýhodnění, podepíše-li poplatník do 30 dnů po vstupu do zaměstnání a každoročně nejpozději do 15. února na příslušné zdaňovací období prohlášení o tom,

- a) jaké skutečnosti jsou u něho dány pro přiznání slevy na dani, popř. kdy a jak se změnilo,
- b) že současně za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období neuplatňuje nárok na slevu na dani u jiného plátce daně a že současně na stejné období kalendářního roku nepodepsal u jiného plátce prohlášení k dani,
- c) zda je k 1. lednu příslušného zdaňovacího období poživitelem starobního důchodu,
- d) jaké skutečnosti jsou u něho dány pro přiznání daňového zvýhodnění na vyživované dítě, popřípadě kdy a jak se změnilo a jedná-li se o zletilé studující dítě, že nepobírá plný invalidní důchod,
- e) že současně za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě u jiného plátce daně a že daňové zvýhodnění na to samé vyživované dítě za stejné zdaňovací období ani za stejný kalendářní měsíc zdaňovacího období neuplatňuje jiná osoba.

3.4 Formy podnikání, vedení účetnictví či jiné evidence

3.4.1 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným (s.r.o. nebo spol. s r.o.) je definována v ustanoveních § 105 až § 153e Obchodního zákoníku. Společností s ručením omezeným je kapitálová obchodní společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků. Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem, společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. Společnost může být založena jedinou osobou a může mít nejvíce 50 společníků. Výše základního kapitálu společnosti musí činit alespoň 200.000 Kč, výše vkladu společníka alespoň 20.000 Kč. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů. Stanoví-li to společenská smlouva, zřizuje se dozorčí rada.

Společnost podává daňové přiznání k dani z příjmu právnických osob. Zjištěný výsledek hospodaření společnosti představuje hrubý účetní zisk, ze kterého se po jeho neúčetní úpravě dle podmínek stanovených v zákoně o dani z příjmu určí základ daně z příjmu právnických osob a daň z příjmu.

Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva jinak. Společnost s ručením omezeným má při rozdělování zisku zákonnou povinnost přidělu do rezervního fondu až do dosažení výše rezervního fondu určené ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, nejméně však do výše 10 % základního kapitálu. Teprve ze zbylého zisku je možné vyplácet podíly na zisku, ty se tedy vyplácí z čistého zisku společnosti po zdanění.

Podíly na zisku z majetkového podílu na společnosti s ručením omezeným jsou u společníků příjmem z kapitálového majetku podle § 8 odst. 1 písm. a) ZDP. Podíly na zisku jsou pak podle § 36 odst. 2 písm. a) bod 2 ZDP zdaňovány standardně zvláštní sazbou daně ve výši 15 % (příp. i nižší dle příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění v případě společníka – daňového nerezidenta), kterou odvádí společnost jako plátce této daně. Jde o srážkovou daň, toto zdanění je tedy konečné, tzn. příjemce tento podíl již zdaňovat nemusí. U společníků – právnických osob mohou být podíly na zisku při splnění podmínek uvedených v § 19 ZDP od daně z příjmu osvobozeny, tzn. plátce podílů na zisku nesráží z podílů srážkovou daň a podíly nevstupují ani do daňového základu příjemce. (Bulla, 2006)

3.4.2 Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost (v.o.s. nebo veř.obch.spol.) je definována v ustanoveních § 76 až § 92e Obchodního zákoníku. Veřejnou obchodní společností je společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společnou firmou. Jde o osobní obchodní společnost, kdy společníci ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně celým svým majetkem (u fyzické osoby celým svým osobním majetkem). Společníkem může být jak fyzická, tak právnická osoba. Pokud je společníkem fyzická osoba, musí splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti. Statutárním orgánem veřejné obchodní společnosti jsou všichni společníci. Na rozdíl od jiných obchodních společností není pro tento typ společnosti stanovena zákonná výše základního kapitálu,

minimální výše vkladu společníka a rovněž není stanovena povinnost zřizovat zákonný rezervní fond.

U veřejné obchodní společnosti jsou předmětem daně z příjmů pouze ty příjmy, z nichž je daň vybírána zvláštní sazbou podle § 36 ZDP (srážková daň). Veřejná obchodní společnost tedy nepodává daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob, ale rozděluje mezi společníky účetní zisk a ti ho zahrnují do svých daňových přiznání.

Zisk se dělí mezi společníky rovným dílem, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. Rovněž ztrátu zjištěnou účetní uzávěrkou nesou společníci rovným dílem, pokud nestanoví společenská smlouva jinak. U poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti, je předmětem daně z příjmů část základu daně v.o.s. Tato část základu daně (resp. část daňové ztráty) se stanoví ve stejném poměru, v jakém je rozdělován zisk podle společenské smlouvy, jinak rovným dílem.

U společníka – fyzické osoby, je podíl na zisku v.o.s. součástí dílčího základu daně podle § 7 odst. 1 písm. d) ZDP. Podíl na zisku (ztrátě) v.o.s. tak zdaňují přímo společníci v rámci daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Na společníky v.o.s. – fyzické osoby je tak pohlíženo jako na osoby samostatně výdělečně činné. Jde-li o společníka – právnickou osobu, postupuje se podobně jako u a.s. nebo s.r.o. (§ 19 ZDP). (Bulla, 2006)

4. Metodika zpracování jednotlivých variant daňové optimalizace

Ve svém životě jsem se zatím s placením daní z příjmu setkal pouze omezeně, kdy mi byla při občasných brigádách sražena z odměny. Její výše byla však vzhledem k výši odměny vždy téměř, z mého pohledu, zanedbatelná a proto jsem se o problematiku placení daní dříve příliš nezabýval. Avšak s blížícím se koncem studií a následnou povinností hledat si zaměstnání jsem se začal o tuto problematiku hlouběji zajímat, čemuž napomohl i předmět Daňový systém. Hlavním důvodem ale byla jistá osobní propojenost s řešeným podnikem a jeho zaměstnanců a snaha naleznout co možná nejlepší řešení v oblasti daňové povinnosti.

V práci budou řešeny čtyři částečně oddělené skupiny subjektů či osob. První skupinu bude tvořit daňová optimalizace zaměstnance podniku, který má podepsané prohlášení k dani z příjmů fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti a funkčních požitků. Vedle zaměstnání ve firmě nepobírá jiné zdanitelné příjmy. Tento zaměstnanec bude řešen částečně odděleně od ostatních skupin.

Druhou skupinu pak tvoří optimalizace dalšího zaměstnance firmy, který je ale zároveň jejím podílníkem a je hlavní osobou řídící celou firmu. Vedle příjmů ze zaměstnání ve firmě má dále příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu. Žije v domácnosti s manželkou na mateřské dovolené a dvěma dětmi, proto bude počítáno i využití společného zdanění manželů.

Ve třetí skupině bude pozornost upřena na samotnou firmu jako celek a bude hledáno nejvýhodnější řešení daně z příjmu právnických osob.

V poslední skupině bude hledáno vhodné optimalizační opatření zejména pro druhého podílníka firmy (fyzickou osobu), který se však na činnosti firmy nijak neúčastní, je studentem připravujícím se na budoucí povolání a nepobírá jiné zdanitelné příjmy.

U každé ze skupin bude nejprve představen stávající stav bez jakýchkoli optimalizačních návrhů a vedle toho pak vždy několik možných variantních řešení. Z nich pak bude následně vyhodnocena ta nejlepší z pohledu řešené osoby či subjektu. Mezi těmito čtyřmi základními skupinami bude nejspíše vznikat určitý rozpor z hlediska pro ně nejvýhodnějšího řešení a nejlepšího řešení pro ostatní skupiny.

5. Zpracování dat konkrétního subjektu

Vybrané části ze společenské smlouvy:

1. jedná se o společnost s ručením omezeným

2. Určení společníků

Společníky společnosti jsou:

Dvě fyzické osoby (pan A a pan B.) a jedná právnická osoba (X s.r.o., jednající jednatelem panem Y.)

3. Předmět podnikání společnosti

- zprostředkovatelská činnost

- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej

4. Výše základního kapitálu a vklady společníků

a) Základní kapitál společnosti činí 100.000,- Kč.

b) Vklady jednotlivých společníků činí:

A, peněžitý vklad ve výši 30.000,- Kč,

B., peněžitý vklad ve výši 35.000,- Kč,

X s.r.o., peněžitý vklad ve výši 35.000,- Kč.

c) Obchodní podíl představuje účast společníka na společnosti a z této účasti plynoucí práva a povinnosti, jeho výše se určuje podle poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu společnosti.

A má obchodní podíl ve výši 30 %,

B má obchodní podíl ve výši 35 %,

X s.r.o. má obchodní podíl ve výši 35 %.

5. Orgány společnosti

Orgány společnosti jsou valná hromada a jednatelé.

6. Hospodaření společnosti

Při výpočtu čistého zisku se vychází z platných právních předpisů.

Společnost používá zisk v tomto pořadí:

- a) k zákonem stanoveným daním a odvodům,
- b) k přidělu do rezervního fondu ve výši stanovené valnou hromadou společníků,
- c) k povinným přidělům do fondů zřízených valnou hromadou společníků,
- d) k přidělům do fondů zřízených na základě zákona,
- e) k výplatě zbytku zisku společníkům v poměru k jejich vkladům.

7. Fondy společnosti

- a) Ke krytí případných ztrát se zřizuje rezervní fond ve výši 10 % ze základního kapitálu a bude ročně doplňován nejméně 5 % z čistého zisku, až do dosažení výše 10 % základního kapitálu.
- b) Rezervní fond lze použít pouze k úhradě ztráty společnosti.

Společnost má dva zaměstnance. Prvním je společník pan A, který zároveň řídí činnost celé firmy. Druhým zaměstnancem je pan C, který je zaměstnán na základě pracovní smlouvy. Oba pobírají pravidelnou měsíční mzdu a oba podepsali prohlášení k dani z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků.

6. Propočet jednotlivých variant daňové optimalizace

6.1 Zaměstnanec

Zaměstnanec má u firmy podepsáno Prohlášení o hlavním zaměstnavateli. Jeho hrubá mzda činí 14 000 Kč. Žije v domácnosti s manželkou a jedním nezletilým dítětem. Je držitelem průkazu částečné invalidity. Měsíčně si platí 400 Kč penzijní připojištění, což činí 4 800 Kč za rok. Tato částka není uznatelná jako odpočet od základu daně, uznatelná je částka přesahující 6 000 Kč.

Varianta č. 1 – Stávající stav

Měsíční záloha:

	Kč
Hrubá mzda	14 000
Sociální pojištění	1 120
Zdravotní pojištění	630
Zdr.+ Soc. pojištění	1 750
Základ daně pro výpočet zálohy na daň	12 250
Základ daně po zaokrouhlení	12 300
Záloha na daň	1 630
Uplatněné slevy	
Na poplatníka	-600
Na dítě	- 500
Částečná invalidita	-125
Odvedená záloha na daň	405

Roční vyúčtování	Kč
Základ daně bez odpočtů(12*12300)	147 600
Vypočtená daň	19 560
Uplatněné slevy	
Na poplatníka	-7 200
Na dítě	-6 000
Částečná invalidita	-1 500
Daň za rok	4 860
Zálohy na daň za rok	4 860
Čistá mzda za rok	142 740

Varianta č.2

Uplatnění maximálních odpočtů penzijního a životního pojištění. Předpokladem je, že si poplatník platí 1 500 Kč měsíčně penzijní připojištění a 1 000 Kč měsíčně životní pojištění.

Roční vyúčtování	Kč
Základ daně bez odpočtů(12*12300)	147 600
Odpočty penzijního připojištění	-12 000
Odpočty životního pojištění	-12 000
Základ daně po uplatněných odpočtech	123 600
Vypočtená daň	15 000
Uplatněné slevy	
Na poplatníka	-7 200
Na dítě	-6 000
Částečná invalidita	-1 500
Daň po slevách	300
Na zálohách během roku zaplaceno	4 860
Přeplatek daně (dostane zpět poplatník)	4 560
Čistá mzda za rok	128 160

Varianta č. 3

Zaměstnanec si platí 1 000 Kč měsíčně penzijní připojištění a 500 Kč měsíčně životní pojištění.

Roční vyúčtování	Kč
Základ daně bez odpočtů(12*12300)	147 600
Odpočty penzijního připojištění	-6 000
Odpočty životního pojištění	-6 000
Základ daně po uplatněných odpočtech	135 600
Vypočtená daň	17 280
Uplatněné slevy	
Na poplatníka	-7 200
Na dítě	-1 500
Částečná invalidita	-6 000
Daň po slevách	2 580
Na zálohách během roku zaplaceno	4 860
Přeplatek daně	2 280
Čistá mzda	137 880

6.2 Zaměstnanec- společník

Jedná se o společníka pana A. Vedle příjmu zaměstnance firmy má dále příjmy z pronájmu a samostatné výdělečné činnosti. Ve firmě má podepsáno prohlášení k dani z příjmu fyzických osob. Žije v domácnosti s manželkou na mateřské dovolené (bez zdanitelných příjmů) a dvěma nezletilými dětmi. Platí si 700 Kč měsíčně penzijní připojištění, tzn. 8 400 Kč za rok, z toho 2 400 Kč daňově uznatelným nákladem.

Závislá činnost

	Kč
Hrubá mzda	15 500
Sociální pojištění (8% HM)	1 240
Zdravotní pojištění (4,5 % HM)	697,5
Celkem Soc.+ Zdr.poj.	1 937,5
Základ daně	13 600
Záloha na daň	1 877
Na zálohách odvedeno za rok	22 524
Dílčí ZD ze závislé činnosti (13600*12)	163 200

Příjmy z pronájmu

	Kč
Příjmy celkem	141 750
Daňově uznatelné náklady	60 320
Dílčí ZD z pronájmu	81 430

Příjmy z podnikání a jiné SVČ

	Kč
Příjmy celkem	151 600
Daňově uznatelné náklady	21 800
Dílčí ZD z podnikání a jiné SVČ	129 800

Varianta č.1 - Stávající stav

	Kč
Celkový ZD	374 430
Celkový ZD po zaokrouhlení	374 400
Odpočet Sociálního připojištění	-2 400
Základ daně pro výpočet daně	372 000
Vypočtená daň	74 268
Uplatněné slevy	
Poplatník	-7 200
2 děti	-12 000
Manželka	-4 200
Daň po slevách	58 868
Na zálohách odvedeno	-22 524
Zbývá doplatek na dani	28 344

Varianta č.2

Varianta předpokládá možnost uplatnění maximálních odpočtů penzijního připojištění a životního pojištění, tzn. poplatník si platí 1 500 Kč, resp. 1 000 Kč měsíčně.

	Kč
Celkový ZD po zaokrouhlení	374 400
Odpočet Sociálního připojištění	-12 000
Odpočet Životního pojištění	-12 000
Věnování daru	-7 400
Základ daně po odpočtech	343 000
Vypočtená daň	64 988
Uplatněné slevy	
Poplatník	-7 200
2 děti	-12 000
Manželka	-4 200
Daň po slevách	41 588
Na zálohách odvedeno	-22 524
Zbývá doplatek na dani	19 064

Varianta č.3

Uplatnění paušálních výdajů u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. U příjmů z pronájmu se paušální výdaje nevyplatí, neboť jsou nižší než skutečné.

Příjmy z podnikání a jiné SVČ	Kč
Příjmy celkem	151 600
Použití paušálních výdajů	60 600
Dílčí ZD z podnikání a jiné SVČ	91 000

	Kč
Celkový ZD po zaokrouhlení	335 600
Odpočet Sociálního pojištění	-12 000
Odpočet Životního pojištění	-12 000
Věnování daru	-7 400
Základ daně po odpočtech	304 200
Vypočtená daň	54 462
Uplatněné slevy	
Poplatník	-7 200
2 děti	-12 000
Manželka	-4 200
Daň po slevách	31 062
Na zálohách odvedeno	-22 524
Zbývá doplatek na dani	8 538

Varianta č.4 – Společné zdanění manželů (vychází z varianty č.1)

Společný základ daně obou manželů	374 400 Kč
-----------------------------------	------------

Uplatněné odpočty	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Sociální připojištění	2 400	0

	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Polovina ZD připadající na oba z manželů	186 000	186 000
Vypočtená daň	26 856	26 856
Uplatněné slevy		
Poplatník	-7 200	-7 200
Děti	-12 000	0
Daň po slevách	7 656	19 656
Odvedené zálohy	-22 524	0
Přeplatek na dani	14 868	0

	Kč
Celkem daň za oba manžele	27 312
Celkem příjem rodiny	344 688

Varianta č. 5 - Společné zdanění manželů (vychází z varianty č. 2)

Společný základ daně obou manželů	374 400 Kč
-----------------------------------	------------

Uplatněné odpočty	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Sociální připojištění	-12 000	-6000
Životní připojištění	-12 000	-6000
Dary na veřejně prospěšné účely	-7 400	

Společný základ daně manželů po odpočetech	331 000 Kč
--	------------

	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Polovina ZD připadající na oba z manželů	165 500	165 500
Vypočtená daň	22 961	22 961
Uplatněné slevy		
Poplatník	-7 200	-7 200
Děti	-6 000	-6 000
Daň po slevách	9 761	9 761
Odvedené zálohy	-22 524	0
Přeplatek na dani	12 763	0

Celkem daň za oba manžele	19 522 Kč
Celkem příjem rodiny	311 478 Kč

Varianta č. 6 - Společné zdanění manželů (vychází z varianty č. 3)

Společný základ daně obou manželů	335 600 Kč
-----------------------------------	------------

Uplatněné odpočty	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Sociální přípojištění	-12 000	-6000
Životní přípojištění	-12 000	-6000
Dary na veřejně prospěšné účely	-7 400	

Společný základ daně obou manželů po odpočetech	292 200 Kč
---	------------

	manžel [Kč]	manželka [Kč]
Polovina ZD připadající na oba z manželů	146 100	146 100
Vypočtená daň	19 275	19 275
Uplatněné slevy		
Poplatník	-7 200	-7 200
Děti	-6 000	-6 000
Daň po slevách	6 075	6 075
Odvedené zálohy	-22 524	0
Přeplatek na dani	16 449	0

Celkem daň za oba manžele	12 150 Kč
Celkem příjem rodiny	280 050 Kč

6.3 Optimalizace firmy

Varianta č. 1- stávající stav

	Kč
Tržby	1 767 300
Daňově uznatelné náklady	1 635 900
Daňově neuznatelné náklady	35 600
Provozní hospodářský výsledek	131 400

	Kč
Finanční výnosy	58 000
Náklady	10 000
Hospodářský výsledek z fin.operací	48 000

	Kč
Základ daně	179 400
Daň	43 056
Příjem firmy	136 344
Příspěvek do rezervního fondu	-10 000
Čistý příjem firmy	126 344

Varianta č.2 – příspěvky zaměstnancům na penzijní připojištění a životní pojištění, věnování daru na veřejně prospěšné účely

	Kč
Základ daně	179 400
Odpočty od ZD za zaměstnance	
Příspěvek na soc.připojištění	
1. zaměstnanec	-5 000
2. zaměstnanec (společník)	-5 580
Příspěvek na živ.poj.(2*8000)	-16 000
Dar	-8 970
Základ daně po odpočtech	143 900
Daň	34 536
Příjem firmy	109 364
Příspěvek do rezervního fondu	-10 000
Čistý příjem firmy	99 364

Varianta č.3 – investice do hmotného majetku

Nákup přepravního vozíku za 58 800 Kč byl plánován v roce 2006, ale neuskutečněný
Jedná se o 2. odpisovou skupinu, s dobou odepisování 5 let.

	odpisy [Kč]	ZC [Kč]
Zrychlené odpisy	1.rok=11 760	47 040
	2.rok=18 816	28 224
	3.rok=14 112	14 112
	4.rok=9 408	4 704
	5.rok=4 704	0

	Odpisy[Kč]	ZC [Kč]
Rovnoměrné odpisy	1.rok=6 468	52 332
	2.rok=13 083	39 249
	3.rok=13 083	26 166
	4.rok=13 083	13 083
	5.rok=13 083	0

Při využití zrychlených odpisů a příspěvku zaměstnancům na sociální pojištění ve výši 2 400 Kč (u obou) a příspěvku na životní pojištění ve výši 1 200 Kč (u obou) a věnování daru ve výši 5 000 Kč na veřejně prospěšné účely.

	Kč
Základ daně	179 400
Zrychlený odpis	-11 760
Příspěvek na sociální pojištění	
1. zaměstnanec	-2 400
2. zaměstnanec (společník)	-2 400
Příspěvek na živ.poj.(2*1200)	-2 400
Dar	-5 000
Základ daně po odpočtech	155 440
Základ daně (zaokrouhleno)	155 500
Daň	37 320
Příjem firmy	118 120
Příspěvek do rezervního fondu	-10 000
Čistý příjem firmy	108 120

6.4 Podílníci

Varianta č.1 - Stávající stav (právní forma s.r.o.)

	Kč
Čistý příjem firmy po zdanění	126 344
Společník B (35% podíl)	44 220
Společník A (30% podíl)	37 903
Společník PO (35% podíl)	44 220

	Kč	Čistý příjem[Kč]
Společník B (35% podíl)	44 220 -15 % srážková daň	37 575
Společník A (30% podíl)	37 903 - 15 % srážková daň	32 203
Společník X s.r.o. (35% podíl)	44 220 (již se nedaní)	44 220

Varianta č.2 – změna právní formy firmy z s.r.o. na v.o.s.

	Kč
Základ daně před zdaněním	179 400
Podíly připadající na podílňíky	
Společník B (35% podíl)	62 790
Společník A (30% podíl)	53 820
Společník X s.r.o. (35% podíl)	62 790

U společníků fyzických osob tvoří podíly ve v.o.s. dílčí základ daně ze samostatné výdělečné činnosti.

Společník B – student do 26 let připravující se na budoucí povolání bez dalších zdanitelných příjmů (nevztahuje se povinnost minimálního základu daně).

Společník pan B	Kč
Vyměřovací základ (50 % z 62 790 Kč)	31 395
Zdravotní pojištění (13,5 % z VZ)	4 238
Důchod. Pojištění a státní politika zaměst.(29,6 % z VZ)	9 199
Zaplacené pojistné celkem	13 437
Základ daně před zdaněním	49 353
Základ daně zaokrouhlen	49 400
Vypočtená daň (sazba 12 %)	5 928
Sleva na studenta	- 2 400
Sleva na poplatníka	- 7 200
Daň po slevách	0
Příjem po zdanění	49 353

U společníka A zvýší jeho podíl samostatný základ z podnikání a samostatné výdělečné činnosti. U společníka X jeho podíl nebude dále zdaněn, podobně jako u s.r.o.

7. Zhodnocení a návrh nové daňové strategie

U zaměstnance pana C byly zpracovány 3 varianty zdanění, stávající a 2 nové. Při klasickém (stávajícím) zdanění zaplatil na dani 4 860 Kč a jeho čistý příjem činil 142 740 Kč za rok. Varianta č. 1 předpokládala uplatnění maximální možné odpočty penzijního připojištění a životního pojištění. Během roku bylo na zálohách odvedeno 4 860 Kč. Při ročním zúčtování představovala daň za celý rok pouze 300 Kč, proto přeplatek na dani ve výši 4 560 Kč by byla poplatníkovi vrácena. Jeho čistý příjem by pak činil 128 160 Kč za rok. Ve variantě č. 2 jsem předpokládal, že si poplatník platí 1 000 Kč penzijní a 500 Kč životní pojištění za měsíc. Zálohy během roku byly opět 4 860 Kč, daň při ročním zúčtování pak 2 580 Kč, přeplatek 2 280 Kč by byl pak poplatníkovi vrácen. Čistá mzda by pak byla 137 880 Kč za rok. Z hlediska daňového se nejlépe jeví varianta č.1, kdy byla zaplacená velmi malá daň 300 Kč. Avšak vzhledem k velikosti příjmu by tato varianta představovala velkou zátěž z hlediska pravidelných měsíčních plateb na penzijní připojištění a životní pojištění ve výši 2 500 Kč. Proto bych za optimální vybral variantu č. 2, kdy by měsíční platby byly 1 500 Kč a zaplacená daň 2 580 Kč.

U zaměstnance pana A bylo vypracováno 6 variant možných řešení zdanění. První tři při využití klasického zdanění a další tři při využití společného zdanění manželů. První varianta je vypočtena bez jakýchkoliv optimalizačních opatření a velikost daně je velmi vysoká – 58 868 Kč. Druhá varianta předpokládá maximální využití odpočtů penzijního připojištění a životního pojištění. V tomto případě by daň činila 41 588 Kč. Třetí varianta vychází opět z maximálních odpočtů penzijního připojištění a životního pojištění a zároveň využití paušálních výdajů u příjmů z pronájmu. Zde celková roční daň poplatníka činila 31 062 Kč. Je zcela zřejmé, že z těchto prvních třech variant je ta poslední nejlepší. Následné tři varianty s využitím společného zdanění manželů vychází z prvních třech variant. Čtvrtá varianta by znamenala daň za oba manžele dohromady 27 312 Kč, což oproti první variantě o 31 556 Kč méně. Pátá varianta využívá odpočtů obou manželů na penzijním připojištění a životním pojištění a věnování daru neveřejně prospěšné účely manželem. Velikost daně za oba manžele by pak byla 19 522 Kč. Poslední varianta oproti předešlé využívá paušálních výdajů u příjmů z pronájmu. Celková daň za oba manžele by byla 12 150 Kč. Již na první je jasné, že tato varianta představuje pro poplatníka nejmenší daňové zatížení.

Při optimalizaci celé firmy byly zpracovány 3 možnosti řešení. První variantou je zdanění bez optimalizačních postupů. Zde by vznikla daňová povinnost 43 056 Kč. Ve druhé variantě jsou použity maximální možné příspěvky zaměstnancům na penzijní připojištění a životní pojištění, věnování daru na veřejně prospěšné účely. Daňová povinnost firmy by pak byla 34 536 Kč. Třetí varianta vychází z využití příspěvků zaměstnancům a věnování daru a investice do hmotného majetku. Zde by vypočtená daň představovala částku 37 320 Kč. Zde je daň o něco vyšší než u předešlé varianty, což je způsobeno menšími odpočty za příspěvky zaměstnancům a věnovaným darem. Využití těchto maximálních příspěvků je pro zaměstnance sice jistě příjemné, ale pro firmu to kromě menší daně nic nepřináší. Proto nejlepším řešením by bylo větší investování do hmotného majetku a využití příspěvků zaměstnancům na penzijní a životní pojištění, ne však v maximální výši.

Při řešení zdanění podílů jednotlivých podílníků firmy byly vypočteny dvě varianty. První pro stávající s.r.o. a druhá pro právní formu v.o.s. Zaměřil jsem se zejména na podílníka B (studenta). Při stávajícím stavu zaplatil na dani 6 645 Kč a jeho čistý příjem činil 37 575 Kč. Při změně právní formy firmy na v.o.s vypočtená daň činila 5 928 Kč, po uplatnění s lev nevznikla žádná daňová povinnost a čistý příjem pak 49 353 Kč. Oproti první variantě by se tak jeho příjem zvýšil o 11 778 Kč.

8. Závěr

Daně z příjmů fyzických a právnických osob společně se zdravotním a sociálním pojištěním tvoří více než 2/3 celkových daňových příjmů státu. Proto není divu, že je této oblasti daní věnována maximální pozornost z pohledu státu jako příjemce daní a veřejnosti jako poplatníka. Střetávají se zde dva protichůdné pohledy, kdy jedna strana (stát) se snaží vybrat na daních co možná nejvíce a strana druhá (poplatníci) se naopak snaží odvést na daních co nejméně.

Ve své práci jsem se snažil najít optimální daňovou povinnost u několika subjektů, vše samozřejmě v rámci platných daňových předpisů, využitím nelegálních postupů by se daňová povinnost těchto subjektů ještě mnohem výrazněji snížila.

U první skupiny – zaměstnance, se jevila nejlépe varianta č. 2, která pro něho nepředstavovala veliké finanční zatížení plateb na sociální připojištění a životní pojištění, ale zároveň jsou tyto platby investicí do budoucna, na období důchodu. Právě otázka důchodů se jeví v současnosti jako velmi problematická oblast a asi každý z nás by si na toto období klidu přispívat.

U druhé skupiny- zaměstnance, společníka vycházela jednoznačně nejlépe varianta společného zdanění manželů a využití paušálních výdajů z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Daňová úspora v tomto případě se pohybovala v řádech desetitisíců korun.

Z řešení daňové povinnosti firmy, bych doporučoval investice do jejího majetku, čímž se dá snižovat celková daňová povinnost a zvyšuje se zároveň i hodnota firmy.

U podílníků (fyzických osob) firmy je nejvýhodnější jejich zaměstnání ve firmě, vedle podílů na zisku firmy, pobírají pravidelnou měsíční mzdu a jsou za ně hrazeny odvody zdravotního a sociálního pojištění, což se ukázalo při výpočtech podílníka B. U podílníka A nezaměstnaného firmou a bez příjmů by byla nejlepší varianta změna právní formy na v.o.s., kdy by jeho čistý příjem byl vyšší než u s.r.o. a zároveň by měl zákonné odvody na důchodové pojištění. Nevýhodou v.o.s. je ale ručení podílníků za závazky společnosti celým svým majetkem a proto tato změna právní formy není příliš reálná.

9. Literární přehled

9.1 Literatura

1. Benda, V., Běhounek, P., Boněk, V., Holmes, A.: Lexikon – daňové pojmy, Ostrava: Sagit, 2001
2. Dušek, J.: Daně z příjmů 2007, přehledy, daňové a účetní tabulky, Praha: GRADA Publishing, 2007, 184 s.
3. Kareš, J., Vaněček, D., Bunešová, M., Technika zpracování diplomových a bakalářských prací, České Budějovice: 2007, 24 s.
4. Růžička, J.: Daňové zákony 2007, Praha: KMa s.r.o., 2007, 253 s.
5. Štalmach, P.: Daňové zákony 2006 a předpisy související, Praha: SEVT a.s., 2006, 439 s.
6. Vančurová, A., Láchová, L.: Daňový systém ČR 2006 aneb učebnice daňového práva, Praha: Vox, 2006, 324 s.

9.2 Periodika

7. Bulla, M., Formy podnikání, vedení účetnictví či jiné evidence, časopis Účetnictví v praxi, č.7/2006, Aspi, Praha 2006, s. 15-16.
8. Juříčková, R., Když manželé daní příjmy spolu, časopis Osobní finance, č. 1/2006, Computer Press, Brno 2006, s. 14-15.

9. Kočová, M., Odpisování dlouhodobého majetku, časopis Účetnictví v praxi, č. 2/2006, Aspi, Praha 2006,s. 35-36.
10. Sedláková, E., Zálohy na daň z příjmů, časopis Účetnictví, č.8/2006, Bilance, Praha 2006, s.60 (57-63)

9.3 Zákony

11. Zákon ČNR č. 586/1992 Sb., O daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

